

RUT

An'ɔ Rut ɔyɔnɛ-ɛ, kɔ t'ake tɔ pəmar pakaraŋɛnɛ buk bambe-ɛ?

Buk bambɛ, teta taruku ta aran mərəŋ tɔ boloku. Wəran wələma kɔ wos ɻanayɛfɛ Yisrayel nde aŋkom ɻa mɔ. Kɔ ɻaŋkɔ ɻandɛ nde atɔf ɻa Mohab. Kɔ wəran nwɛ wos efi kɔ awut ɔn mərəŋ dəndo ɻanandɛ mɔ. Wəran nwɛ wos efi mɔ, kɔ aran mərəŋ aka awut ɔn aŋɛ ɻafi mɔ, ɻayi oŋ sona dətɔf kətɔyɔ daka disre. Kɔ wəran nwɛ wos efi mɔ, ɛncɛm-cɛmne kəlukus nde atɔf nŋɛ ɻenayɛfɛ mɔ. Wəran ka wan kɔn nwɛ ancwe Rut, nwɛ ɻenabətər kɔ haŋ mɔ, ɛncɛmɛ kɔ dərəŋ kəkɔ. Nte ɻambere atɔf ɻa Yisrayel nənəfɔr disre mɔ, kɔ Kanu kəwure pəwɛy-wɛy mpɛ peŋmentər kəbətər kɔn atɔyɔ daka mɔ. Kɔ Kanu kəmar aran akaŋɛ mərəŋ, kɔ kəwure ɻa kətɔyɔ daka disre nkɛ ɻanayi mɔ, nte təŋsəŋɛ ta ɻayi sɔ sona mɔ.

Taruku tante kəsəŋɛ afum a mɔkɔ alarəm kəbəknɛ aŋɛ ɻancɛm-cɛmne a Kanu kəmpələrnɛ ɻa mɔ. Kɔ afum ɻawose kəcəmɛ Kanu darəŋ ɻacyɔ məfaŋ mɔn-ɛ, Kanu kəfəpələr ɻa few. Pəcucanɛ pələma pəntam kəder, mba Kanu kəntiŋkəli pi pətət. Dəkəcop da taruku tante dementər nənəfɔr, mba dəkələpsər da pi, anəŋk fənəntər fa Kanu kɔ kəbətər kɔn nkɛ kəntəlip mɔ. Kanu kəmar su kəcəre ka tante kəyi kosu doru fəp. Amina!

Taruku ta Rut

Pəleɔcər pa afum a Eliməlek

1 Təm ntə aboc kiti ɳanatəmpər dəbe da Yisrayel mə, kə dor dende deyi dətəf. Kə fum wəka dare da Bet Ləhəm nde atəf ɳa Yuda, ende pəkə nkən kə wəran kən kə awut ən arkun mərəŋ, kəkəcepərenə təm nde atəf ɳa Mohab.

2 Tewe ta fum wəkakə tənayənə Elimelək, pacwe wəran kən Noyemi, kə mewe ma awut ən arkun akakə mərəŋ mənayənə Maləŋ kə Kilyəŋ. Fəp fanjan aka kor ka Efərat ɳa ɳanayənə, dare da Bet Ləhəm nde atəf ɳa Yuda. Kə ɳander atəf ɳa Mohab kə ɳandə di.

3 Kə Elimelək wos ka Noyemi ende pəfi dəndo, kə Noyemi eyi di oŋ kə awut ən arkun mərəŋ.

4 Kə awut akakə ɳande ɳanençə aran a Mohab. Wəran wəcəkə-cəkə ancwe Ərpa, kə wəka mərəŋ ancwe Rut. Kə ɳayı di meren wəco.

5 Maləŋ kə Kilyəŋ ɳande ɳafi, kə Noyemi ende pəyi oŋ, ɔyəfə wərkun, ɔyəfə sə awut.

Rut kəcəmbər kən Noyemi Bet Ləhəm

6 Kə Noyemi ɛyəfə nkən kə aran a awut ən dale da Mohab, bawo analoku kə dəndo dale da Mohab a MARIKI ɛmar afum ən aka atəf ɳa Yuda, k'ompocə ɳa yeri.

7 Kə Noyemi ɛyəfə dale dadəkə ɛnayi mə, kə aran a awut ən mərəŋ, kə ɳasumpər dəpə kəlukus ka nde atəf ɳa Yuda.

8 Kə Noyemi oluku aran a awut ən mərəŋ: «Awa, nəlukus nwə o nwə nde kələ ka iya kən! MARIKI pəyənə nu nənəfər, pəmə təkə nənayənə akə ɳafi mə nənəfər kə ina mə.

9 Intolane nu: «MARIKI pəpocə nu nwə o nwə pəforu nda wərkun!» K'oncup ɳa, kə ɳayəfə kəbok.

10 Kə aran a awut ən ɳambupərə: «Ala! Sən'endekə kə məna nde afum am ɳayi mə.»

11 Kə Noyemi oluku: «Nəlukus aran a awut em! T'ake tə nəndecəpsən'em darəŋ-ε? Ifəsətam kəsətə awut aŋə ɳandetam sə kənənce nu mə.»

12 Nəlukus nde ndoronu aran a awut em, nəkə! Bawo imbek oŋ wərkun kədesənənc'em. Ali icloku isəregbəkər Kanu amera, ali pibi pampe pə səyi kəfo kin kə wərkun təyən'em kəkom sə awut arkun-ε,

13 nəndetam kəkar ɳa ɳabək, nəndefatənə ti oŋ a panənce nu ba? Ala, awut em aran! Pəleç mpə pəsət'em mə, poncu pətas pəkə pəsətə nu mə, kəca ka MARIKI kəmbəp im..»

14 Kə ɳambok sə. Kə Ərpa nkən oncup kəncəra kən Noyemi, k'elembərnə kə, k'oşumpər dəpə k'əŋkə. Mba Rut nkən owosə fə kəsak kəncəra kən Noyemi pəkə.

15 Kə Noyemi oluku Rut: «Məməmən wəres əm, olukus ndena afum ən kə canu cən. Məyo təkə əyo mə, məna sə məkə nde ndaram!»

16 Mba kə Rut oluku kə: «Ta məsəŋ'em kəsak əm, məsəŋ'em kəlukus əm darəŋ! Nde məŋkə mə, difə ina sə indekə. Nde məndeyi mə, ina sə difə indekəyi. Afum am, afum em ɳə. Kanu kam, Kanu kem kə.

17 Nde məndekəfi mə, difə indekəfi, pawup im di. MARIKI pəyən'em ti, pənəcərən'em ntə, kə pəyənə fə defi gbəcərəm dendesəŋə su kəgbəyənə kə məna-ε.»

18 Ntə Noyemi ənəŋk Rut əŋgbəc kəkə kə nkən mə, k'əsak kəloku kə sə teta kəlukus.

19 Kə ɳasol mərəŋ maŋjan kəkə haŋ kə ɳambərə dare da Bet Ləhem.

Nte ḥambere Bet Ləhem mə, kə pənciyane afum fəp te tanjan. Kə aran ḥanjiftənə: «Noyemi əfə wəkawə ba?»

²⁰ Kə Noyemi oluku ḥa: «Ta nəw'em sə Noyemi «Wəyi dəpəbotu», mba nəcw'em oj Mara, «Wəyi dəpəcuy». Bawo Kanu nkə kəntam mes ma doru fəp mə kəsən im pəcuy.

²¹ Nte incyefə de kəkə mə, waca wem wənalare kə MARIKI olukus'em waca wəsəkər. Awa! Nəsak kəw'em Noyemi, bawo MARIKI nwə entam mes fəp mə, əŋkafələrn'em, kə kəsən'im pəcuy.»

²² Tatəkə tə Noyemi ənayefə dale da Mohab kə Rut wəMohab, wəran ka wan kən. Nte ḥambere Bet Ləhem mə, patəp kəccop kətel ka mənəgen mələma mmə ambəf nde atəf ḥa Yisrayel mə.

2

Rut əŋkə dəkəgbətəs atəl a Bəs tadarəŋ

¹ Noyemi ənayə wəkomənə ka wos wələma. Fum wəka fənəntər ənayi, pəyə sə daka. Bəs b'ancwe kə.

² Kə Rut wəMohab oluku kəncəra kən Noyemi: «Məwos'em ikə nde dale ikə icgbətəs wətel nwə əŋkəwos'em kəyi kə darən mə.» Kə Noyemi oluku Rut: «Məkə, wan kem wəran.»

³ Kə Rut əŋkə dəkəgbətəs nde dale atəl tadarəŋ. Kə təyənə dale nde əncgbətəs mə da Bəs də, Bəs nwə ənayənə wəkomənə ka Elimelək mə.

⁴ Pəwon fe kə Bəs əmberə kəyefə ka Bet Ləhem. Kə Bəs eyif atəl ən, k'oloku ḥa: «MARIKI pəsole nu!» K'atəl əntolane kə nte: «Awa! Məna sə, MARIKI pəpoc'am pətət!»

⁵ Kə Bəs eyif fum wəkə ənayənə wəbe ka atəl ən mə: «An'əyə wəyecəra nwə-ə?»

6 Kə wəbe ka atel ɔn oloku: «Wan wəran wəMohab ɔfɔ, nwe ɻander kə Noyemi, kəyefə ka dale da Mohab mə.

7 Nte oloku mə: «Nəwos'em icəmə atel darəj icgbətəs, icwətsənə sə məŋbən min min məkə məntəmpənə toka dacə mə.» Kəyefə nte enderna nnə bətbət a k'əncəmə mə, hanj ndəkəl. Pəpic p'eñesəmna nde dəkələ.»

8 Kə Bəs oloku Rut: «Məcəñkəl im belbel wan kem: Ta məkə sə dəkəgbətəs tofo tocuru. Ta məbələ sə nnə dale dem, ta nəbələnə sə abəc em.

9 Məgbətnə belbel nde abəc em ɻantəl mə, məcəmə aran ako ɻaŋgbətəs mə darəj. Mənəñk iloku abəc em, ta ɻagbuñen'am. Kə domun den-denabas əm-ə, məkə nde dətəbəl, məket domun nde abəc em ɻaŋkət mə.»

10 Kə Rut ontontnənə Bəs hanj k'əfantərə dəntəf. K'oloku Bəs: «Cəke c'iyo-ə, nte məndeyən'em mame, ina nwe iyo-nə wəcikəra mə?»

11 Kə Bəs oloku kə: «Aləmər im mi tin tin tin mes mme məyə kəncəra kam, kəyefə nte wos əm efi mə, təkə məsak papa kam, iya kam, k'atəf ɻam nŋə aŋkom əm mə, məcdər nnə nda afum aŋə mənatəcəre təcəkə-cəkə mə.

12 MARIKI pəlukus'am təkə məyə mə! MARIKI pəsəŋ'am ti kəway, nkən Kanu ka Yisrayel nkə mənder məndə katəkəp kən dəntəf mə.»

13 Kə Rut oloku: «Məmbəŋ im belbel, məna wəbe kem! Moloku mam məsəŋ'em abəkəc kəfəntərə, kə məŋkə məməmən ti-ə, ali wəbəc kam wəkin səfətəŋnənə.»

14 Nte tem ta kədi yeri tendebəp mə, kə Bəs oloku Rut: «Məcəñnə mədi yeri nnə səyi mə, məbanj

kəcom, məctəm ki nnə dəmənc.» Kə Rut əŋkə pəndə atel kəsək. Kə Bəs əsoŋ kə kəcom, k'əsəm ki, k'ənəmbərə, k'əməŋkərnə kəlpəs.

15 Kə Rut εyεfε sə kəgbətəs, kə Bəs oluku abəc ən: «Nəce kə sə pəgbətəs nde dətoka, ta nəməmənənə kə.

16 Nəcwak kəcsul-sulu səbomp sa məŋgben mələma yati nəcgbale kə, ntə təŋsəŋə pəcwtəs si mə, ta nəcməmənənə kə, ta nəloku kə tələm o tələm.»

17 Kə Rut εŋgbətəs haŋ dəfəy, k'əsəpər məŋgben məkə εnagbətəs mə, k'əsətə məŋgben ma ərs abek əjin.

18 Kə Rut elək məŋgben mme k'əsarə, k'əŋkekərə mi, k'əŋkə pəmentər kəncəra kən. K'owure sə yeri yən yelpəs, k'əsoŋ kə.

19 Kə kəncəra kən eyif kə: «Deke məŋgbətəs məŋgben mme fəp məkə-ə? Dale d'ana də məmbəcna-ə? Kanu kəmar nwə εŋkekəsən'am mə!»

Kə Rut oluku kəncəra kən: «Abəf əja wərkun wələma n'imbəcna, pacwe kə Bəs.»

20 Kə Noyemi oluku wəran ka wan kən: «Inəŋk MARIKI nwə əsərəlasə səna ayi doru nənəfər, pəmə akə ənafı mə. Kanu kəpocə wərkun wəkawə pətət.» Kə Noyemi oluku kə sə: «Wərkun wəkakə, wəkomənə kosu əfə! Əja əja pəmar əjacəmə su dəntəf.»

21 Kə Rut wəMohab oluku sə: «Olok'im sə, məltərənə abəc em haŋ ənalip kətəl'em fəp.»

22 Kə Noyemi oluku Rut wəran ka wan kən: «Wan kem pəntesə ti tatəkə, nəsumpərənə kə abəc ən, ta mətor dale da nwə o nwə nde aŋkətors'əm mə.»

23 Kə Rut ɳasumpərenə kə abəc a Bəs kəgbətəs haŋ
kə kətel ka məŋgbən ma ɔrs kə cəgbay kəlip* kə
məŋgbən ma dəmərə.[†] ɳasərəyi kəfə kin kə kəncəra
kən.

3

Rut kəcepərenə pibi nde wəcək wa Bəs tantəf

1 Noyemi kəncəra ka Rut, oluku kə: «Wan
kem, ifaŋ kəsəŋ əm wərkun pənənc'am, məna sə
məŋesəm, ntə təŋsəŋə pəbat sə məna mə.

2 Ndəkəl oŋ, Bəs nwe ɛsak əm məcbəc kə abəc
ən mə, məlaŋ ti oŋ a fum kosu ɔfə? Məncəre sə a
pibi pa məkə p'anjkəfoy nde kur kən məgben ma ɔrs
maməkə anatəle kə mə.

3 Məyəfe, məsopə moro, məberne dumə məkə
dəndo aŋkəsəpəre kə mə! Ta məwurər kə ta əntalip
kədi yeri kə kəmun de!

4 K'endena pəckə dəkəfəntərə-ɛ, məgbəkərə da
əŋfəntərə mə. Kə məyəfe-ɛ, məkə məfəni kə kəloto
nde dəwəcək, məfəntərə. Nkən Bəs yati əŋkəlok'əm
təkə pəmar a məyə mə.»

5 Kə Rut oluku kəncəra kən: «Iŋkəyo tantə
məlok'im mə fəp.»

6 Kə Rut əŋkə nde dəkur, k'əyo təkə kəncəra kən
ənaloku kə mə fəp.

7 Kə Bəs endi yeri, k'omun, kə pəmbət kə dəris.
K'əŋkə pəfəntərə nde kur kələpsər mə. Kə Rut əŋkə
pəfəni kə kəloto dəwəcək, k'emberə, k'efəntərə.

* **2:23** Məŋgbən mowurenə malə, mmə aŋwe databo «orge» mə.

† **2:23** Malə mmə aŋwe cətabo «blé» mə, mi mə aŋlompse «farine».

8 Pəndeyi cək-cək, kə wərkun nwə oyokərnə, endekafələ: K'embəp wəran pəfəntərə kə wəcək tantəf!

9 K'eyif: «An'əfə-ε?» Kə Rut oloku kə: «In'əfə, ina Rut, wəcar kam. Məkump wəcar kam dobol da duma dam, bawo wəcəmə kem dəntəf məyənə.»

10 Kə Bəs oloku: «MARIKI pəpoc'am pətət wan kem wəran! Məmentər sə nənəfər nnə akomenə a kəncəra kam ɻayi mə pətas dəkə mənamentər təcəkə-cəkə mə. Bawo məncəmə fe atəmp darəŋ ɻaya daka, ɻaya fe daka.

11 Ndəkəl oŋ wan kem wəran ta mənesə, ntə o ntə tə məloku, iŋyən'am ti, bawo dare fəp dəncərə a wəran wəka dəkəcəmə dərəŋ məyənə.

12 Ndəkəl oŋ, kance kə pəmar a icəm'am dəntəf, mba wələma eyi nwə ələtərnə dokom kə wos əm pətas ina mə.

13 Məcepərənə nnə pibi. Bətbətana, k'əfaŋ kəlek kəcəm'am dəntəf-ε, tentəsə, pəcəm'am dəntəf. Mba k'əntəfaŋ kəcəm'am dəntəf-ε, ina incəm'am dəntəf, kə MARIKI owose-ε! Məfəntərə haŋ dec dəcsək.»

14 Kə Rut əfəntərə kə wəcək tantəf haŋ kə dec dəsək, k'eyefə pəpan-pan, təm ntə antətam kəcnəpələnə mə. Kə Bəs oloku kə: «Ta pacərə a məndersa nnə dəkur de!»

15 Kə Bəs oloku kə: «Məcipi kəfakəl nkə məncəpnə mə, məsumpər ki belbel.» Kə Rut osumpər kəfakəl, kə Bəs əmbərə kə məŋgbən ma ərs tafala camət-tin, k'onuŋkər kə, kə Bəs əŋkə dare.

16 Kə Rut əŋkə ndena kəncəra kən Noyemi. Kə wəkakə eyif kə: «Cəke cə tencepərna-ε, wan kem wəran?»

Kə Rut ələmər kəncəra kən mes məkə wərkun nwə ənayəne kə mə fəp.

¹⁷ Kə Rut oluku: «Əsən im ərs kəfala camətin, pəcəloku: ‹Ta məlukus waca wəsəkər ndena kəncəra kam!›»

¹⁸ Kə Noyemi oluku Rut: «Məyi nnə, wan kem wəran, hanj məccəre təkə mes mame mendeləpsər mə, bawo wərkun wəkawə, əfəsətam kəndə k'əntəlip mes mame məkə-e!»

4

Bəs əlek ke ka Eliməlek

¹ Kə Bəs əŋkə dəkəberə da dare daňan k'əŋkə pəndə. Pəwon fe, Eliməlek wəkoməne wəkə Bəs ənaloku a wəkakə ənaŋkane kələtərnə kəcəmə ka Rut dəntəf pətas kə mə, kə wərkun nwə encepər, kə Bəs ewe kə: «Məcəŋne məde mənde nnə!» Kə wəkakə əncəŋne k'əŋkə pəndə.

² Kə Bəs əlek afum abeki wəco dare disrə, k'oloku ɳa: «Nənde nnə!» Kə akakə ɳandə.

³ Kə Bəs oluku wəkə pənamar a pəcəmə Rut dəntəf mə: «Ntə Noyemi əyefə atəf ɳa Mohab, k'əfanj kəcaməs tofokəl ta antəf ɳəkə ɳənayəne ɳa wənc kosu Eliməlek mə.

⁴ K'inçəm-cəmni kəsən'am ti kəcərə, ilok'əm ti: Məsep məway di fər ya abeki a afum asu kırıŋ kə afum acuru akə ɳandətəŋne ti mə! Kə məfanj kəway di-ε, məway! Kə məntəsəfanj di-ε, məsən'em ti kəcərə, bawo sariyə sa ke kaŋke, kə məna məyefə day-ε, in'č pəmar icəmə.» Kə wərkun nwə oluku Bəs: «Ifanj kəway dale dadəkə yati.»

⁵ Kə Bəs endənər: «Kə məway dale Noyemi dəwaca-ε, mənə mənasər sə Rut wəMohab, wəran

ka wəfi. Nte təŋsaŋε ta tewe ta wəfi təsəle kε kaŋke kəronj mə.»

6 Kə wərkun nwε oluku: «Kə pəyənε tatəkə tə-ε, ifətam kəway kε nkε ta ideyaməs teta daka dem nde iyə mə. Məlek sariye sem sa kəwurus, bawo ifətam ina wəsərka kəkətene ti.»

7 Awa, cəkə-cəkə atəf ɳa Yisrayel, kə afum ɳandecaŋəs kəway kə pəyənε fe ti ɳasəkpərenε daka dələma-ε, wəkin oŋwure kəfta kən pəsən ki wəkə ɳayi kəlompəs mes mə. Təyə tatəkə tənayənε təcaŋsə moloku cəkə-cəkə atəf ɳa Yisrayel.

8 Kə wərkun nwε pənamar kəway dale nde mə, oluku Bəs: «Bəs, məna məway!» Kə wərkun nwε owure kəfta kən, k'əsəŋ ki Bəs.

9 Awa, kə Bəs oluku abeki kə afum fəp: «Teyi məkə fər yonu kirinj, a iway Noyemi dəwaca daka nde dənayənε da Elimelək, da Kilyəŋ haŋ kəbəp ka Maləŋ mə fəp.

10 Iwose so kənasər Rut wəMohab, wəran ka Maləŋ, nte təŋsaŋε pade pacwenε kε kaŋke wəfi mə, ta pade pələrnε tewe ta wəfi awənc aŋa dacə dare dandə. Nəyənε məkə atəŋne a ti.»

11 Kə afum akə ɳanacəmε dəkəbərə da dare kə abeki ɳalukse: «Ey, teyi məkə fər yosu kirinj! MARIKI pəsəŋε wəran wəkawε məyi kənasər mə pəyi pəmə Leya kə Rassəl, aran aŋε mərəŋ aŋε ɳaŋkom afum aka atəf ɳa Yisrayel mə! Kanu kəsəŋ əm səkət aka kusunka ka Efərat dacə, məsətə tewe nde Bet Ləhem!

12 MARIKI pəsəŋ əm kə wəran wəkawε awut alarəm, MARIKI pəsəŋε afum aka kələ kam ɳade ɳayi pəmə awut aka kələ ka Perəs, aŋε Tamar ənakomε Yuda mə!»

¹³ Kə Bəs εnεnε Rut, k'ombocärnε kə. Kə MARIKI
ɔsəŋε Rut kəbekəs, k'oŋkom wan wərkun.

¹⁴ Kə aran ŋaloku Noyemi: «Səŋkor-koru MARIKI!
ɔsəŋε məkə k'aŋkom fum nwε endekəkəs əm mə.
Kanu kəde kəpocε wansə kam pədebək tewe Yis-
rayel.

¹⁵ Endekafəl'əm teyi, pəkəkəs əm detembəra dam
disrε. Bawo wəran ka wan kam nwε ɔmbətər əm
mə, okom kə. Wəran ka wan kam nwε encepər əm
awut arkun camət-mərəŋ mə.»

¹⁶ Kə Noyemi elek wan k'εnəknε, nkən Noyemi
εnadusum wan wəkakə.

¹⁷ K'andə a Noyemi ŋasəŋ kə tewe, ŋacloku:
«Noyemi oŋkom wan!» Kə ŋawe kə Obəd. Nkən
εnayənε papa wəka Yese, Yese εnayənε papa wəka
Dawuda.

Mewe ma atem a Dawuda

¹⁸ Mewe ma awut a Perəs məmə: Perəs okom
Həcəron,

¹⁹ Həcəron okom Ram, Ram okom Aminadab,

²⁰ Aminadab okom Nasəŋ, Nasəŋ okom Salməŋ.

²¹ Salməŋ okom Bəs, Bəs okom Obəd,

²² Obəd okom Yese, Yese okom Dawuda.

**Kitabu ka Kanu
Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language
of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue Baga
Sitemu de Guinée**

copyright © 2015 Pioneer Bible Translators

Language: Baga Sitemu

Translation by: Traducteurs Pionniers de la Bible

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files dated 29 Apr 2025

e5320012-5c6f-534d-9205-97d787f9a95c